KARİKATÜR

UKRAYNA TARLALARINDA:

Rus — Bu telâş ne için?..

Alman — Fazla koparmak için!..

★ DÜNYA KARİKATÜRLERİ ★

— Gençliğinizde siz de denize girer miydiniz, baba?..
— Hacet kalmazdı, kızım. Annen her gün beni bir güzel ıslatırdı!..

(Fransız karikatürü)

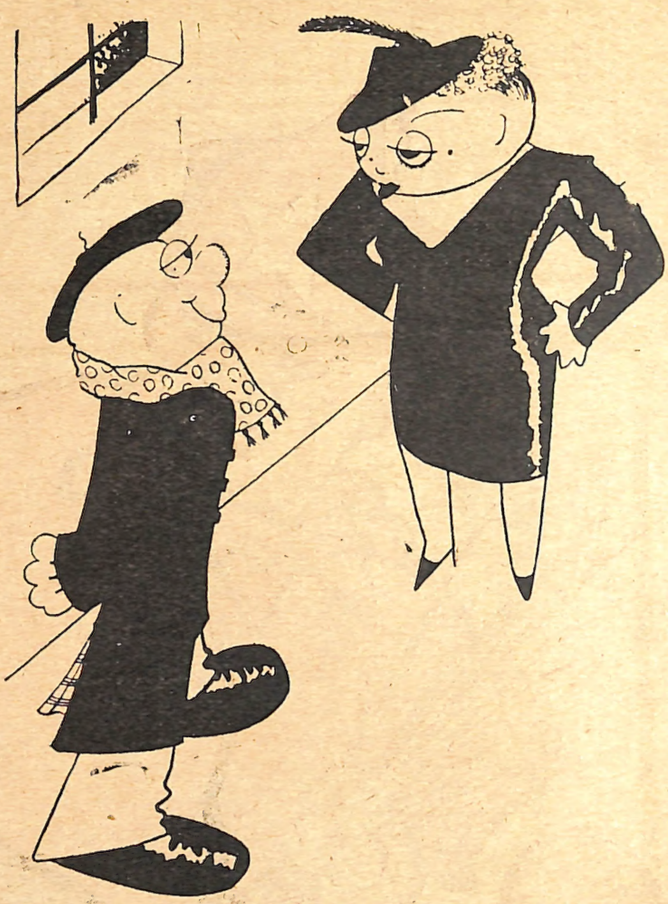

— Tanımadığınız bir kadından para istemiye utanmıyor musunuz?!..
— Zarar yok, madam. Sonra tanışırız!..

(Fransız karikatürü)

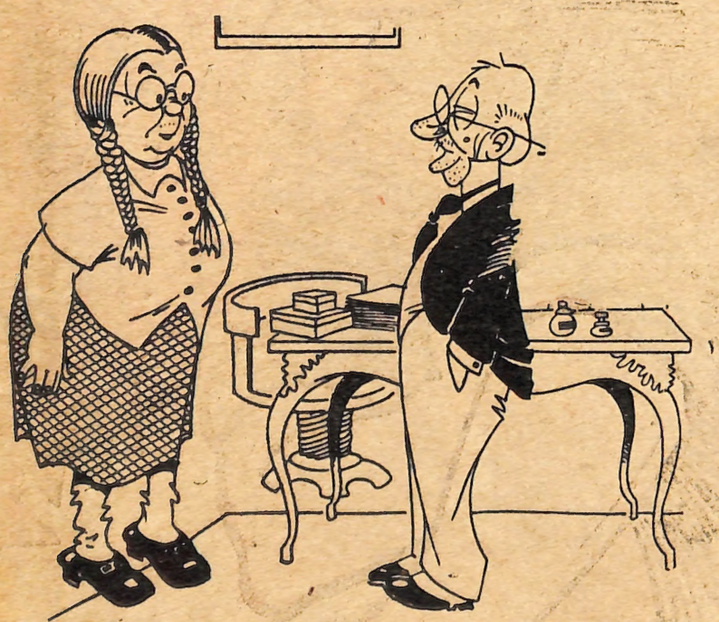

AVRUPANIN SEFALET GÜNLERİNDE:

Kadın — Vücudümde bir sakatlık var galiba, doktor.
Doktor — Neden anladınız?
Kadın — Bir senedir zayıflamadım!..

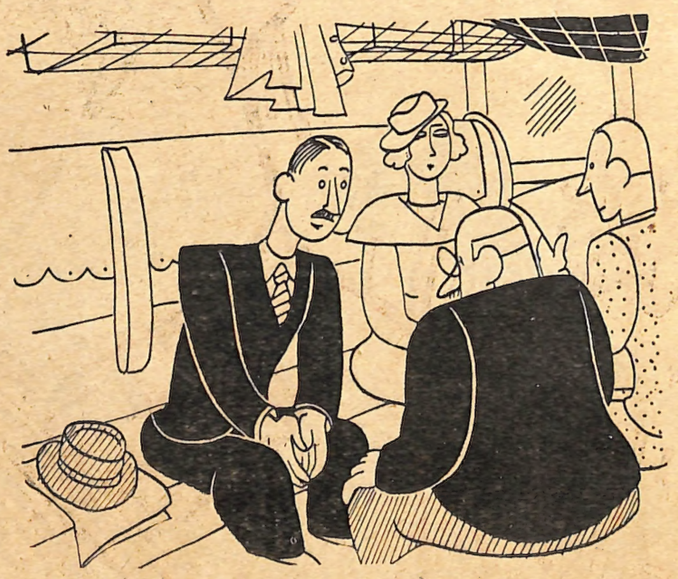

TREN YOLCULUĞUNDA AHBAPLIK:

— Sizi Paristen tanıyorum galiba..
— Ben Pariste bulunmadım..
— Ben de bulunmadım.
— Tamam, o halde sizi oradan tanıyorum demektir!..

No. 289 CİLT: 12 SENE: 6 FİYATI 10 KURUŞTUR 10 TEMMUZ 1941

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ

EDEBİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ
İDAREHANESİ: İstanbul, Ankara caddesinde Acımusluk sokağı No. 7
Telğraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul 103

ABONE ŞARTLARI:
Türkiye ivin seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruştur. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400, üç aylığı 200 kuruştur.

ŞARK CEPHESİNDE TEMİZLİK..

Çamaşırcı — Ya kalıbı eriteceğim, ya bu çarşafı temizliyeceğim!..

— Yemek dolabında bir şeycikler yok, hiç düşünmüyorsun.
— Düşünmez olur muyum, demindenberi dolaba koyacak birini düşünüyorum!..

HAFTADAN HAFTAYA

FUZULÎ GAYRETLER

BİR memur komşum geçen gün bana müdüründen şu şekilde şikâyet etti:

— İçinde zerre kadar vatan heyecanı bulunmıyan bir adam. Eğer Almanyada olduğu gibi bizde de bir insanın milliyetini tayin için kan tahlili âdet olsa ve bu adamı böyle bir muayeneden geçirseler bu memleketle alâkası olmıyan yabancı bir milletin çocuğu çıkacağına yüzde yüz eminim. Vallâhi hani geçinecek birkaç param olsa derhal istifayı basarak çekileceğim. Fakat ne çare ki, yeryüzünde bir dikili ağacım yok. Üstelik de sırtımda bir sürü çoluk çocuk.

Zavallı adamın haline acıyarak sordum:

— Size fena muamele mi ediyor?

— Sormayın... Herif beni şamar oğlanına çevirdi. Günde üç nöbet azar işitiyoruz. İkide birde para cezası ve hattâ hizmetime nihayet vermek tehdidi de caba. Bütün bunlar vatanını seven ve düşünen bir adam olduğum için.

Tüylerim diken diken oldu, dehşetle gözlerimi açarak sordum:

— Ne gibi? Biraz tafsilât verseniz..

— Herhalde bu adamın beşinci kolla bir alâkası olacaktır.

— Aman yapmayın..

— Yapmayını yok, böyle. Herifin işi gücü vatandaşlarının kalbinde yanan vatan aşkını her vesile ile söndürmiye çalışmak.

Merakım gitgide artıyordu. O devam etti:

— Sabahleyin daireye gittiğim zaman derhal surat asılır:

— Dün de size söylemiştim. Yine geç kaldınız. Bu böyle devam edemez.

Saate gözlerimi kaldırırım, Hakikaten bir saat, bir buçuk saatlik bir rötarım var. Gayet mütevazi bir tavırla boynumu bükerek mazeretimi anlatırım:

— Bay direktör, hatırlarsınız ki, ben eskiden böyle değildim; zil çalarken ben de kapıdan girmiş bulunurdum. Bu rötar yaşadığımız fevkalâde zamanların icabatındandır. Evvelâ radyo dinliyerek son havadisleri öğreniyorum. Sonra sabah gazetelerini gözden geçiriyorum. Bazı dünya büyüklerinin beyanatını etraflı bir tahlilden geçirmek lâzım geliyor. Birkaç tane de başmakale okuyayım derken saat onu on buçuğu buluyor.

Herif bu sözlere ne cevap verir biliyor musunuz?

— Size dün de söyledim ki, vazifeniz radyo dinlemek ve gazete okumaktan evvel vaktinde daireye gelerek işinize başlamaktır.

Müdürün nasıl bir adam olduğunu şimdi anladınız ya?

Cevap verdim:

— Vallâhi doğrusunu isterseniz pek kavrıyamadım.

Komşum garip bir heyecanla yüzüme bakarak:

— Siz de mi? dedi.

Biraz evvelki kan tahlili meselesini hatırladım. Komşumun benim hakkımda da bir şüpheye kapılmasından korkarak hemen tashih ettim:

— Yani anladım ama pek mufassal değil.

O omuzlarını silkerek izah

etti:

— Böyle zamanlarda her vatandaşın birinci vazifesi uyanık olmak değil midir? Bunun için ise her gün ahvalin ne şekil aldığını radyolardan, ajanslardan, gazetelerden öğrenmek lâzımdır.

— Evet ama bu bizim gündelik vazifelerimize mani olmamalıdır.

— Ben aksi kanaatte olaydım hiç daireye uğramamam lâzım gelirdi. Halbuki hemen her gün biraz geç olmakla beraber, daireye gidiyorum. Az çok iş de çıkarıyorum. Gerçi eskisi kadar değil ama, fevkalâde günlerde yaşadığımızı düşünerek biraz müsamahakâr olmak lâzım.

— Müdür galiba çıkardığınız işlerin azlığından da şikâyet ediyor.

— Çok iyi keşfettiniz. İnsaf ediniz. Dünya misli görülmemiş bir zelzele, bir tufan içinde yanıp yıkılıyor. Milyonlarca insan biribirini boğar, koca şehirler meşale gibi ateş alıp yanarken falan hesaptaki yanlışlık, filân dairenin sualine verilecek cevap insanın zihnine sığar mı? Bazan birdenbire odaya giriyor: «Yine işinizi bırakıp sohbete başlamışsınız» diye söyleniyor. Cevap veriyorum: «İnsaf buyurun bay müdür. Patlıcan dolması nasıl yapıldığını konuşmuyoruz. Memleket işlerini konuşuyoruz. Vatanını seven birkaç insanın mühim memleket ve dünya meseleleri üzerinde konuşmalarından daha faydalı bir şey olur mu?» diyorum. Fakat kime anlatırsın. Herifte vatan duygusundan eser yok. Biraz daha ağır söylesem beni kuyruğumdan tuttuğu gibi sokağa atacak, bir ev dolusu çoluk çocuk aç kalacağız.

Artık sabrım tükenmişti:

— Gel buraya birader, dedim. İstersen neticede benim de kanımı tahlil etmiye kalk. Fakat dinle. Dediğin herif seni kuyruğundan tutup sokağa atarsa ben kendi hesabıma «oh olsun» derim. Yahu sen elliyi geçmiş, bir ufak memursun. Askerliğin kalmamış, elinden dairede yapacağın yalan yanlış bir iki hesap, yazacağın bir kaç tezkereden başka iş gelmez. Memleketin tayyareye karşı korunma vesaire gibi bir hizmetinde vazife almış değilsin. Senin yarım aklın, devede kulak siyasî bilgilerinle nutuk tahlil etmenten, siyasî ve askerî vaziyetleri takip etmenden memleket ne hayır görecek! Uyanık olmak, işi gücü bırakarak sabahtan akşama kadar gazete dedikoduları ve mânasız lâklakiyat ile vakit geçirmek midir? Maalesef senin vaziyetinde sürü sürü insanlar vardır ki, ayni yolu tutmuşlardır. Vatan endişesi onların işi gücü bırakarak gevezelik ve tenbellik ihtiyaçlarını tatmin için bir vesileden başka bir şey değildir. Böyle zamanlarda en büyük vatan vazifesi memleket teşkilâtında üzerine aldığın vazifeyi doğru dürüst çıkarmandır. Onu yaptıktan sonra geri kalan zamanında istediğin kadar çene çal. Benden yana helâl olsun.

KARİKATÜR

KARİKATÜRÜN ANSİKLOPEDİSİ

TARİFE

Belediye ile gazinocuların müştereken hazırladıkları bir lâtife. Birisi fiyatı eksiltir, öteki de porsiyonları. Şu var ki, fiyat yüzde on düşünce porsiyonlar yüzde yirmiden yüzde elliye kadar azalır. Bu suretle hem belediye vazifesini görmüş olur, yani fiyatları düşürür, hem gazinocu vazifesini görmüş olur, yani daha fazla kâr eder; hem de müşteri vazifesini görmüş olur, yani zarar eder.

ASFALT

Başka memleketlerde yol, İstanbulda süs için kullanılan katranlı, kumlu madde. Caddelerin şurasına, burasına dökülen nümunelerinden de anlaşılıyor ki, bu madde üzerinde beş, on dakikalık bir otomobil gezintisi yapmak herhalde ferahfeza bir seyahat olacak. Ankaraya gidip gelenler bunun böyle olduğunu söylemekte müttefiktirler.

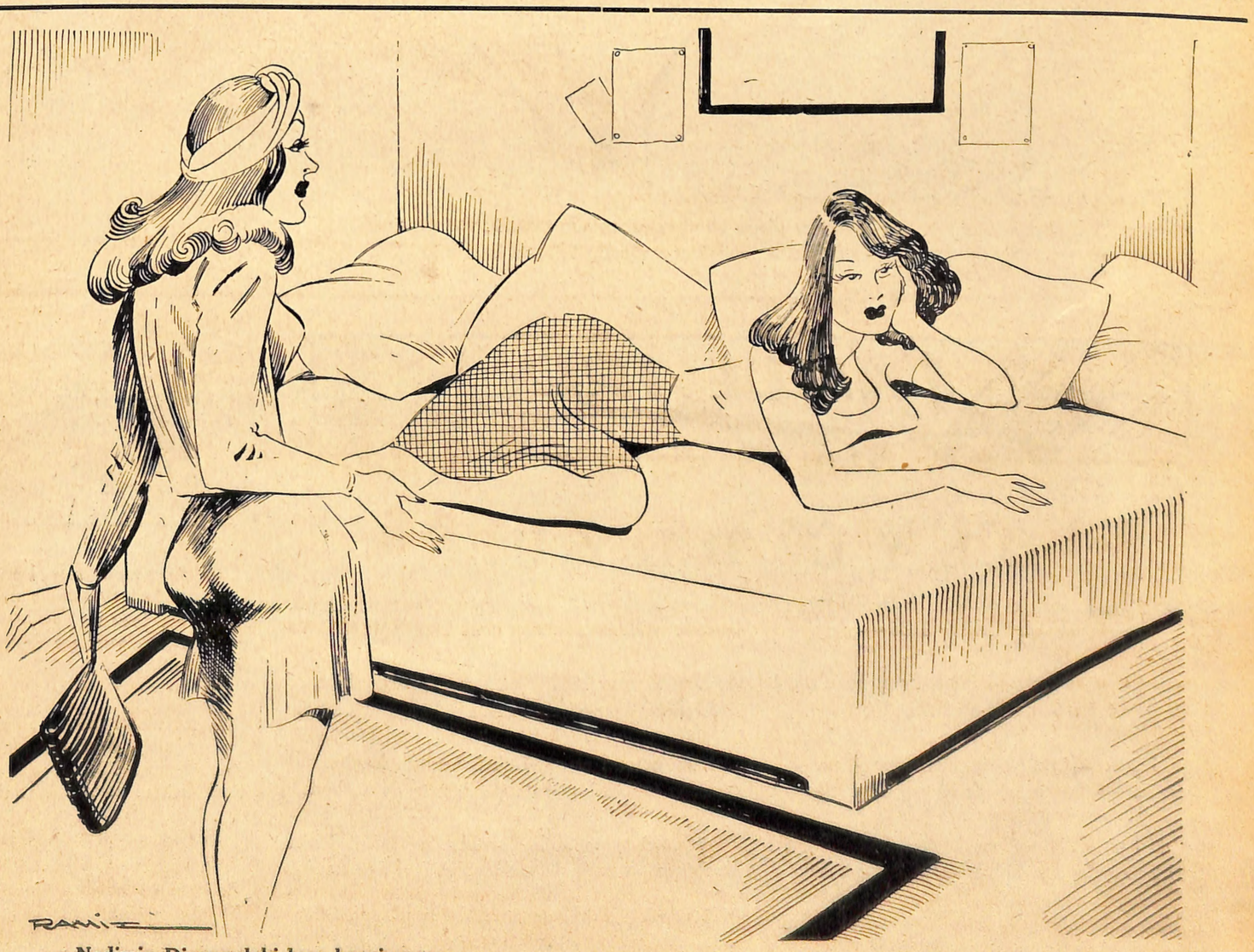

— Nedimin Divanındaki kıza benziyorsun...
— Ay, sen Nedimin evinde ne arıyordun?!..

— Krem sürüp güneşte yanmanın faydası var mı sanki?..
— Pek çok.. erkekler yoğurtlu kebaba bayılırlar!..

DEYÛ DEYÛ..

— YUNUS EMRE GİBİ —

Memur kısmı ay başını bekler maaş deyû deyû,
Esnaf keser önlerini ver arkadaş deyû deyû,

Çoğaldı içki vergisi, içimde hicran burgusu,
Sorar Yanisi Yorgisi nerde ayyaş deyû deyû,

Yaptığı işten dolayı gurur duyar Muhsin dayı,
Oldu temaşa sarayı köhne salaş deyû deyû,

Bebekle İstinye yolu baştan başa moloz dolu,
Çalışır amele kolu yavaş yavaş deyû deyû,

Tramvayda bir maraza, ceket yırtıldı ezkaza,
Gezerim dükkân mağaza ucuz kumaş deyû deyû,

Hayat yokuştur iniştir, bazı dar bazı geniştir,
Düşünürüm bu ne iştir, sen de gel şaş deyû deyû,

Biri denizlerde aslan, öbürü karada kaplan,
Sayıklar amiral Darlan Urfa, Maraş deyû deyû,

Fuat Şemsi oynar tavla Çamlıbel'le, Saffet Şav'la,
Yenilince bir vaveylâ medet Pektaş deyû deyû,

Çamdeviren yeni nesli selâmlar akıllı uslu,
Sorsan nedir şi'rin aslı, güler traş deyû deyû,

ÇAMDEVİREN

Sulh ne zaman mı? Bu gürültü, kıyamet ortasında o güvercin yere iner mi? Meğer ki bir kurşunla vurulup da hâki helâke serilmeye!

★

Eskiden: «iki yakası bir araya gelmiyor!» denildiği zaman işlerin kötü gittiği anlaşılırdı, şimdi aksine.. İsterseniz kalantor, kelle kulak, gövde göbek sahiplerine bakınız: hangisinin yakası iliklenebiliyor?

★

Baldırı çıplak, bir zaman, tulumbacıların sıfatı idi, elfazı tahkiriyeden madut idi... Devir değişti: artık sporcu delikanlılarla plâj müdavimi genç kız-

ARPA MAHSULÜ TOPLANIRKEN:

Keziban — Arpa ektik, darı çıktı..

Mehmet — Ne darısı be garı, kahve çıktı!..

lar, bu tâbire, bir mânayı asalet verdiler.. Dün, bu söze muhatap olanlar «teessüf ederim!» derken, bugün «teşekkür ederim!» demeleri adabı muaşeret iktizasındandır.

★

Nekadar genç kızla genç kadın tanıyorum ki, İngilterede, Almanyada olduğu gibi, bizde de çorabın vesikaya tâbi olmasını bekliyorlar.. Tâ ki, babaları ile kocaları çıplak bacakla dolaşmalarına ses çıkarmasınlar!

Biçilmiş Kaftanlar ...

TÜRKİYE İÇİN:

Terkîb-i acîbiz iki hâsiyetimiz var
Ahbabımızın devletiyiz hasma belâyız

RUSYA İÇİN:

Yıldırım düşmek için ekser muallâ tak arar
Herkese gelmez belâ erbabı istihkak arar

ALMANYA İÇİN:

Öyle bir şiddeti tasmim ile çıktım ki yola
Karşıma çıksa eğer seng-i mezarım dönmem

İNGİLTERE İÇİN:

Nihâyet-i hatarât-ı tarîk me'mendir
Tevakkuf eyleme Avnî aleyke avnullah

AMERİKA İÇİN:

Yârsız zevkalamam köhne cihandan gayri
Ola canana feda cümlesi candan gayri

İTALYA İÇİN:

Meyhane yıkıldı mest ayakta
Çemşidi de kor bu iş merakta.

İngiliz — Ekmeğime tereyağ değ'l, Rus havyarı bile sürüldü!..

Nasıl Sevişirler?

ANKARA MEKTUBU

APARTMAN:

Ne yapalım yalnız Ankarada değil, şimdi dünyanın her yerinde böyle bir apartmanı olmıyan şehire kasaba diyorlar ve mamur şehri apartmanlarının çokluğu ile ölçüyorlar.

Ankarada eskiden kalma kerpiç, hımış, tuğladan, taştan evler de var. Beton villâlar, beton ve kârgir mütevazi evler de çok, apartman da istediğiniz kadar, sürüsüne bereket..

Ne saklıyayım? Ben ahşap evde doğdum büyüdüm. Hoş, pek çoklarımız da öyledir ya, sonra, taştan, tuğladan, betondan binalarda da oturdum ve oturuyorum. Ev sahibinin bir evi, kiracının bin evi var, derler. Her sene beğenip beğenip tutuyorum.

Fakat insan, nekadar ayak direse elinde değil, ille modaya uyuyor. Hem okadar farkında olmadan ki. Meselâ bir gün:

— Bizim müddet de tamam, konturat bitiyor. Bilmem ki, bu evden de memnun değilim, başka bir yer bulsam, taşınsam mı?

Diye lâf kıtlığında bir hasbihal yapayım deseniz, arkadaşlar hemen atılırlar:

— Aman bu ay başı bizim apartmanın üst katı boşalıyor, ne daire? Manzara, ferahlık, kullanışlılık..

— Bizimkine gel, azizim bizimkine. Bütün her şey istediğin gibi. Üstelik yolu yakın, fiyatı da ucuz.

Diye sizi kandırırlar, günün birinde yine kendinizi bir apartmanın içinde bulursunuz. Hani iki göç bir yangın yerini tutar derler, filhakika taşınmak bir belâdır. Hoyrat ellerde bütün aynaların sırları dökülmüş, kırk model karıştırarak yaptırdığınız canım mobilyeler hırpalanmıştır. Fakat zavallı hamalların ne kabahatı var? Üstelik bir de bahşiş verirsiniz.

Allem kallem eder, vakit bulur, eşyaları yerleştirirsiniz. Apartman komşuları sökün etmiye başlar. Bu ziyaretler, sizi apartmandan soğutmak için birebirdir. Neler, neler duymazsınız:

— İşittim yetmiş beşe tutmuşsunuz. Ne insafsız heriftir o ev sahibi olacak adam. Ayol, karşımızdaki ayni daireyi altmış beşe veriyor.

— Hem de bu kısımdaki banyonun duşu işlemez, keşke tutmadan beni bir defa görseydiniz söylerdim.

— Su borularını bir defa tecrübe ettiniz mi? Termosifon kızınca musluğu açarsanız, hava tehlikesi düdüğü gibi bağırır da bağırır..

— Hele kışın, cehennem azabı çekeriz. Sabahleyin on birden evvel kaloriferler daireleri ısıtmaz. Çünkü ancak saat onda kömür atmıya başlarlar.

İki gün sonra merdivenlerde sebzeci ile yapılan iri sesi pazarlıklar, katlardan kapıcıyı haykırışlar, kabara çivili koca ayakkapları ile kapıcının sağa sola telâşla koşuşları sizi bizar etmiye başlar.

Hele, üst kattakilerin alaturka meydan faslı merakı radyo denilen âletten sizi nefret ettirir. Bütün bu gürültülerden sonra uykudan yüksek perde bir caz sesile uyanmanız da hayatınızdan bezdirir.

Bunlara hem katlanır, hem de ayrıca komşularınıza zoraki nezaket gösterirsiniz:

— Aman komşucuğum, bilmem sizi dün gece rahatsız ettik mi? Sinemadan döndük, şöyle radyoyu biraz karıştırdık, Peştede bir caz ki, ömrümde bukadar enfesini dinlememiştik. Sizi rahatsız etmiyelim diye şöyle pest perdeden biraz dinlemek istedik.

— Oh, iyi etmişsiniz, ben de bayılırım doğrusu. Vallâhi işitmedik bile. Pekâlâ etmişsiniz.

Yahut:

— Dün akşam sizin üsttekilerle karşımızdakiler falan hep toplanıp operaya gitmiştik. Bütün hizmetçilerle çocuklar hep sizin alt kata toplanıp radyoyu açmışlar, hora tepmişler. Kapıcı şikâyet etti, vallâhi affedersiniz.

— Yok kardeşim üzülmeyiniz, olağan şeyler bunlar. Farkında bile değiliz.

Daha neler de neler. Koca apartman bu. Her akşam bir canipten çıkan pirzola tütsüsünün koridorları doldurması, bütün çocukların medhalde gürültü edip merdivenlerden kayması, telefonunuza her gece bir müşteri çıkıp doktora, dişçiye, ebeye ve mevsimine göre bozacıya, dondurmacıya telefon etmesi, radyo sesine ilâveten ağır şarkılarda ayakla tempo tutulup, hafiflerde masa üzerinde elle dümbelek çalınması.. daha sayayım mı? Hep bunlar apartman denilen Babil kulesinin son moda zevklerindendir. Bunlar öyle seslerdir ki, bina beton olduğu için her sada on defa büyüyerek kulağınızı sızlatmakta ve zavallı yorgun kafanızı patlatmaktadır.

Bir sene, tam bir sene dişinizi sıkarsınız. Öylesine sıkmak ki, etlerine kan oturmuştur.

— Aman, artık apartmana tövbe, bu sefer inşallah şöyle mütevazi, kenarda köşede bir yalnız ev tutayım.

Dersiniz, dersiniz ama, bulduğunuz evlerin sükûtu sizi korkutur ve yine arkadaşların bir apartman hakkındaki methlerine inanmıya inanmıya kanarsınız.

Çünkü, çünkü artık bu gürültülü medenî hayata alışmışsınızdır. Sakin yerlerde yapamıyacağınızı anlarsınız. Nihayet yine bir gün eşyalarınız harap, vücudünüz bitap bir halde kendinizi, kaloriferi yanmaz, sifonu düdük çalar, hizmetçisi, çoluğu, çocuğu çok, sükûtu yok bir apartmanın bir dairesinde bulursunuz.

Apartman senin olsa, hadi bütün bu kahırları çek. Fakat ev sahibinin bir, kiracının bin apartmanı olduğu halde böylesinde işin ne? Cevabı şu:

— Alışkanlık, medenî insanların yaşayış tarzına alışkanlık.

★

BİZE EZAN OKUTMASIN:

Bir yerde okumuşum, yahut bir arkadaşım anlatmış. Aklımda kalmış şöyle bir hikâye var: Bir Türk talebe Avrupanın büyücek bir şehrinde okumaktadır. Bir aile pansiyonunda ikamet etmekte ve yemeklerini de orada yemektedir. Pansiyonun her şeyi iyi ve yolundadır. Ancak bu talebenin bir ıztırabı vardır. Çünkü, ev sahipleri protestandır ve bu evde bir protestan papazı da ikamet etmektedir.

— Ne olur?

Diyeceksiniz. Fakat iş öyle değil. Meselâ sabahleyin mükemmel bir kahvaltı çıkmıştır, reçeller, sütler, enfes surette kızarmış sıcak ekmekler ve üzerlerine sürülmüş âlâ tereyağlar sizi beklemektedir. Onlar bekliyedursun papaz duaya başlarmış:

— Allaha şükür olsun ki, bu sabahki rızkımızı da bize ihsan etmiştir.

Bukadarla kalsa iyi. Fakat papaz devam edermiş:

— O büyük Allah ki, bütün dünyayı, insanları yaratmış ve insanları bütün mahlûkatın üstünü yapmıştır. Onlara peygamberler yollamış..

Bu dua asgarî yarım saat sürer ve ondan sonra kahvaltıya başlanırmış. Fakat ne kahvaltı? Ekmek ve yağ soğumuş, sütler, çaylar soğumuş bir halde.

Teşbihte hata olmaz. Hele burada hiç olmasın ve nazik hatırı kırılmasın. Ben de hikâyeyi bizim bay Mesut Cemilin üstüne getirmek istiyorum. Radyoda bir musiki ziyafeti verilecektir. bizim hazret sofraya ko-

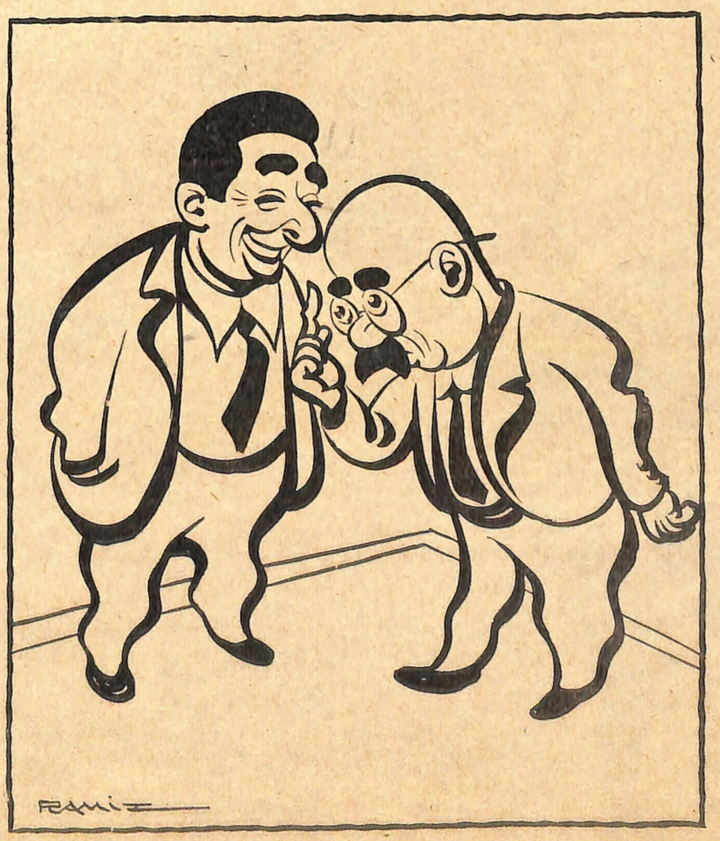

— **Başımda peruka olduğu belli mi?..**
— **Hayır..**
— **Şu halde tabiî bir saç hissini veriyor değil mi?**
— **Hayır, takmamışsınız!..**

nar, izahat diye bir şey tuttturur. Zaten fasıl bir çeyrek sürecektir, on dakikası hazretin vazı ile geçer. Sonunda herkesin iştahı sönmüş, musikişinasların bile hevesi tavsamıştır.

Tekrar asıl hikâyeye gelelim. Hikâye şöyle biter: Bir gün talebenin sabrı ve takati tükenir, bu evde yabancı müşteriler de bulunduğundan bu merasimin hiç değilse kısa kesilmesini ister. Şu cevabı alır:

— Din serbesttir.

— Öyle mi, pekâlâ!

Ertesi sabah, henüz şafak sökerken evin en üst katına çıkar, bağıra bağıra ezan okumıya başlar.

Evdekiler, konu komşu koşuşur:

— Aman ne oluyoruz?

— Bir şey yok yahu, din serbesttir, ben de dinimin icaplarını yapıyorum.

Kıssadan hisse, sayın üstat da bir ezan okutmasın.

★

ŞİMDİ KAHVELER MÜŞTERİ BEKLİYOR:

Sadri Ertem ile Anafartalar caddesindeki büyük kahveci dükkânının önünden geçiyorlardı. İçeriye baktılar. Motor boyuna kahve öğütüyor, kavanozlar açıklı koyulu kahve ile dolu. Fakat müşteri yoktu. Nurullah Ataç dedi ki:

— Hani yahu, bir gün evvel caddeye kadar taşıp telâşla kahve alan müşteriler?

Sadri Ertem cevap verdi:

— Azizim insanlar böyledir. Şimdi birisi çıksa da, yahu, hıyar kalmadı, hıyarsız kalacaksınız. Hemen koşun dükkânlardan mevcutları alın dese, manav dükkânlarının önü en evvel, ömründe senede iki defa hıyar yememişlerle dolar. Bu telâş, bu kaygu insanların yaradılışında vardır. Önliyemezsin ki...

★

SANSASYON:

Gazete haberlerinde sansasyondan bahsediliyordu. Falih Rıfkı Atay:

— Bu haberler okuyucu üzerinde okadar müessir, okadar beklenmiyen şeyler olmalıdır ki, daha serlevhasını görünce kari beş kuruşu toka etmelidir. Meselâ..

Nurettin Artam atıldı:

— Müsaade ederseniz bir misal aklıma geldi, ben söyliyeyim. Meselâ, Asım Us bir birahaneye gitmiş, yahut Çallı İbrahim «Yeşilay» a yazılmış gibi haberler.

ODAM MADAM

YALOVADA kaplıca mevsimi başlamıştı. Yekta Uçar, gazetelerde kaplıca ilânlarını görür görmez, birdenbire dizlerinin, belinin sızladığını hissetti. Karısına:

— Yine o can sıkıcı ağrılar başladı.. dedi.

Selma Uçar hayretle kocasının yüzüne baktı:

— Hangi ağrılar?

— İşte o beni zaman zaman rahatsız eden diz ağrıları, bel ağrıları...

— Şimdiye kadar bana bu ağrılardan hiç bahsetmedin!

— Bahsetmedim mi? Çok şey... Herhalde canımı sıkmamak için olacak... Müsaade edersen şöyle birkaç gün kaplıca hayatı geçireyim... Birkaç banyoya şiddetle ihtiyacım var! Of.. of..

Zavallı Yektanın ağrıları bir kere daha tutunca karısı yelkenleri suya indirdi:

— Müsaade ettim, kocacığım, yarından tezi yok, gidebilirsin!

— İstersen beraber gidelim.

— Hayır, hayır.. Otel hayatı benim canımı sıkar, sonra kaplıca ile başım hoş değildir, daha sonra masraf iki, üç misli artar!

— Sen bir meleksin karıcığım.

Yekta, o gece sabaha kadar aklına romatizması geldikçe inledi, romatizmayı unuttukça uyudu, ve sabahleyin yataktan bir «of!» ile kalktıktan sonra küçük yol çantasını aldı, vapura atladı, öğleye doğru bir kaplıca otelindeydi.

Yektayı iyi etmek için kaplıca sularına lüzum kalmamıştı, daha kaplıcanın havasını teneffüs eder etmez o mevhum ağrıların hepsi geçti. Hemen otel sakinleri hakkında bir etüt yapmıya başladı.

Otelde bal ayı seyahatına çıkmış iki çift vardı, bunların üstünde tevakkuf bile etmedi. En büyüğü on beş yaşını geçmiyen beş çocuğu ile ortalığı gürültüye boğan bir musevi aile göze çarpıyordu. Bunlar otele verecekleri parayı çıkarmak için günde beş defa banyoya girip çıkıyorlardı, Yekta bunlarla meşgul bile olmadı. Birkaç la meşgul blie olmadı. Yalnız, güzel, ağır başlı bir genç kadın, tek başına, yemeğini yiyor, odasına çıkıyor, etrafına bakmadan okuduğu kitaba orada devam ediyordu..

Garsona sordu:

— Kim bu? Hasta mı?..

— Hayır... Kışın kocasını kaybetmiş bir kadın. Başını dinlendirmek için buraya gelmiş.

Matemli bir kadın... Bunu öğrenen Yektanın kalbi iki kere sızladı: Bir kere kadının matemli oluşuna, bir kere de matemli kadının bukadar güzel oluşuna...

Bu düşünce ile odasına çıktı, balkondaki koltuğa uzandı, çınarın üstünde öten bir ispinoza kulak verdi, daldı..

Birdenbire odanın içinde birinin dolaştığını hissetti, hemen içeri girdi, gördüğü manzaraya hayret etti: Matemli kadın, elindeki kitapla, kapıdan girmiş, balkona doğru ilerliyordu. Balkon kapısında Yekta ile yüz yüze gelince şaşırdı, bir ona, bir de etrafına baktı:

— Affedersiniz, dalgınlık.. dedi.

Herhalde bitişik oda yerine bu odaya dalmış olacaktı. İlâve etti:

— Benim odam sandım!

Yekta, birdenbire kadının boynuna sarıldı. Dudaklarını bir sağ yanağına, bir de sol yanağına değdirdi:

— Affedersiniz, dalgınlık.. dedi, ve devam etti:

— Benim madam sandım!

— Ne ise, ihtikârın önü alındı..

— Evet, bir de arkası alınsa mesele kalmıyacak!..

HOŞ «5» ALACAKMIŞ:

Behçet Kemal Çağlar Radyo evinin kapısında Ercüment Ekremi yakaladı ve sordu:

— Nereye üstat, hoş beş etmiye mi?

Ercüment sağ elinin iki parmağını para sayar gibi yaptı ve sonra da elini açarak beş parmağını gösterdikten sonra cevap verdi:

— Hayır, hoş beş almıya..

ERCÜMENT EKREM RADYODA:

«Ulus» yazı odasında konuşuyorlardı. Etem İzzet dedi ki:

— Yahu, Ercüment Ekremin imzasını bugünlerde gazetelerde göremiyorum. Bir seyahatte mi acaba?

Nurettin Artam cevap verdi:

— Yok yahu, bizim radyo gazetesinin mizah sütununu dolduruyor.

Zaparta

Hikâye

NAMUS MESELESİ

DİREKTÖR, Ali Usanmazı odasına çağırdı:

— Oğlum, dedi, gelecek ay başında hizmetinize nihayet veriyorum. Başınızın çaresine bakarsınız. Fena memur değilsiniz. Fakat devam siciliniz bozuk. Size birçok defalar ihtar yaptım; tesiri olmadığını görünce gündeliğinizden kestim ve nihayet gördüm ki, size pasaportunuzu vermedikçe bu intizamsızlığa nihayet vermenize imkân yoktur.

Odanın tavanı macuncu fırıldağı gibi Ali Usanmazın başında dönmiye başlamıştı. Direktör haklı idi. Bilhassa son zamanlarda devamı hiç bir âmirin müsamaha edemiyeceği kadar fena bir şekle girmişti. Bu zamanda nereden iş bulacaktı? Bulsa bile gideceği yerde bukadar rahat edebilecek miydi?

Ali Usanmaz, müdüre yalvarmayı, bir daha bu intizamsızlıklarının tekrar etmiyeceğini vadetmeyi düşündü. Fakat o iyi, merhametli ve namuslu bir adam olmakla beraber, keçi gibi inatçıydı. Sonra, kendisinin de affedildiği taktirde, sözünü tutacağına emniyeti yoktu.

Direktör onun bir şey söylemeden durduğunu görerek sıkılmıya başlamıştı.

— Söyliyeceklerim bitti oğlum, dedi. Artık rahatsız olmayın.

Ali Usanmaz boynunu büktü, dışarı çıktı. Fakat kalem odasına gireceği zaman aklına bir şey gelerek birdenbire durdu:

— Yahu, dedi. Meşhur sözdür. Her öküzü bir ayrı övendire ile dürterler. Elbette bizim direktör için bir övendire bulunacaktır. Direktör gayet namuslu adamdır. Onu bu taraftan yakalıyarak merhamete getirmem mümkündür, haydi gayret.

Memur tekrar müdürün odasına girdi; boynunu bükerek:

— İki kelime bay direktör, dedi. Ay başına buradan pılıyı pırtıyı topluyorum, bu muhakkak. Zaten kal deseniz de kalamam. Buna izzeti nefsim müsaade etmez. Ancak şunu söylemek isterim ki, ben bir namus kurbanıyım.

Müdür birdenbire gözlüğünü çıkardı:

— Ne dediniz? Namus kurbanı mı? İzah edin.

Ali Usanmaz göğsüne vurarak:

— Ah efendim ah, dedi, Allah kimsenin başına vermesin. Bendeniz karımdan şüpheleniyorum.

Müdür bu defa sandalyesinde âdeta zıpladı:

— Etmeyin?

— Evet efendim. Refika cariyeniz gençtir, cahildir, ikide birde anama gidiyorum diye evden çıkıyor. Bendeniz fıkarayı bir külhanbeyinin kandırdığını zannediyorum. Daireye devam edemediğim saatler hep sokaklarda onu takip ile geçiyor. Fakat şimdiye kadar bir ip ucu elde edemedim.

Müdür ayağa kalkmış, minimini ayakları ile odanın içinde bir aşağı, bir yukarı dolaşıyordu. Uzun uzun düşündükten sonra:

— Size hak veriyorum, dedi. Devamsızlığınız için bu bir mazerettir, hem de mazeretlerin en meşruu. Binaenaleyh maziyi unutalım. İstikbale gelince, icap ettikçe karınızı takip etmek için daireye gelmemenize göz yumacağım. Fakat rica ederim siz de gözünüzü açın, işinizi bir an evvel neticelendirmiye gayret edin.

* * *

Ali Usanmaz direktörün odasından çıktıktan sonra kendini tutamıyarak gülmiye başladı:

— Vay aval vay, diyordu, yuttu be. Fazla olarak da alabildiğine izin verdi. Gerçi zavallı masum karıcığımın aleyhinde konuştum ama ne yaparsın, başka çare kalmamıştı. Şimdi artık haftanın en aşağı yarısını dışarda geçirebilirim.

Ali Usanmazın bir metresi vardı. Zaten bütün bu devamsızlıkların sebebi de oydu. Artık aklına geldikçe işini bırakarak onun evine gidiyor ve kimse kendisine hesap sormuyordu.

Direktör haftada bir onu odasına çağırır, bir hasta hatırı sorar gibi:

— Nasılsın evlâdım, derdi, bir netice elde edebildin mi?

O, bir facia aktörü tavrı alarak:

— Ciddî izler üzerindeyim bay direktör. Fakat heyhat ki, henüz yakalıyabilmiş değilim, derdi.

Müdür onu yanına oturtarak teselli eder, cıgara verir, sonra:

— Haydi çocuğum, işler gerçi kalıyor, fakat namus işi mühimdir. Sen takiplerine devam et. Fakat yakaladığın zaman elinden bir kaza falan çıkmasın ha, Mahkeme her şeyi halleder, derdi.

* * *

Aradan iki aya yakın bir zaman geçmişti. Bir gün direktör Ali Usanmazı çağırttı. Çehresi müteessir ve düşünceliydi.

— Oğlum, dedi. Anladım ki, sen beceriksiz bir insansın, bu işin içinden çıkamıyacaksın. Diğer cihetten de işler geri kalıyor.

Ali Usanmaz kendi kendine: «eyvah, dedi, işler yine bozuluyor. Herif bu sefer beni katî olarak kovacak.»

Fakat dreiktör devam etti:

— Evet, senin bu işi beceremiyeceğini aklım kesti. Sana bir hizmette bulunmak istedim. Eski bir polisi karını gizlice takibe memur ettim. İş meydana çıktı. Karın haftada iki defa genç ve bekâr bir manifaturacının odasına devam ediyor. Adresi veriyorum. Şimdi hattâ gidersen ikisini de elinle koymuş gibi bulabilirsin. Yalnız dediğim gibi sakin ol. Elinden bir kaza çıkmasın.

Kurbağa

— Gel şurada bir şey içelim..
— Sakın ha: Deniz kenarına yakın olduğu için tuzludur

DÜŞEN TOP

Bahçemde oturuyordum. Bir aralık ayağımın dibine kurşun gibi bir meşin top düştü. Eğer biraz gerideki mutfak penceresine rasgelseydi camı tuzla buz ederdi.

Topun nereden geldiğini anlıyamıyarak bahçe kapısına doğru yürümiye başlamıştım. Parmaklığın öte tarafında elli yaşlarında bir yahudi başı göründü:

— Yeçmiş olsun bay. Piçin birisi bahçeye bir top atti. Cam filan bir şey kirildi mi?

— Hayır, çok şükür..

— Başka bir zarar yapti mi?

— Hayır. Başka bir zarar yapmadı.

Yahudi sevimli bir nezaketle gülümsedi:

— Oyleysa topu atan benim çocuktur. Topu verir misiniz?

★

PİYANO MERAKLISI

Zengin bir dostumuz vardır. Yapacak işi olmadığı için piyanoya merak etmiştir. Kendisini büyük bir sanatkâr sanır ve günde beş, altı saat piyano çalar.

Geçen gün Adadaki köşkünde bize bir öğle yemeği verdi. Ceynette bile bulunması şüpheli nefis yemeklerle dolu bir sofra etrafında sekiz, on kişiydik. Saatlerce yedik, içtik, eğlendik. Fakat dikensiz gül olur mu? Yemekten sonra arkadaş:

— Şimdi size daha nefis bir ziyafet vereceğim, dedi. Piyanomu dinliyeceksiniz.

Ağırlaşmış başlarımız ve şişkin karınlarımızla koltuklara dizildik.

Arkadaş kolları sıvadı, balyozla kazık çakar gibi hareketlerle piyanoyu tangırdatmıya başladı. Darbeler kafamıza iner gibi her vuruşunda yerimizden hopluyorduk. Yaz öğleninin kurşun gibi ağır sıcağı ile biraz evvel içtiğimiz nefis buzlu içkiler ter halinde vücudumuzdan akıyor, yediğimiz cennet yemekleri fitil fitil burnumuzdan geliyordu.

Daha fenası vücut ve ruh sıkıntısından çıldıracak, üstümüzü başımızı yırtarak, «aman Allah» diye kendimizi pencereden atacak gibi olduğumuz halde avanak avanak gülümsemek ve piyanisti baş ve yüz hareketlerile alkışlamak mecburiyetinde idik.

Aramızda, zengin dostumuzun dostlarından sallapati bir adam vardı. Şark vilâyetlerinden birinin zengin bir çiftçisi olan bu hemşeri sanat işlerinden anlamıyordu.

Bir aralık piyanoya fasıla veren ev sahibine dedi ki:

— Yahu kan ter içinde kaldın. Zengin adamsın. Ahçına kim bilir nekadar para veriyorsun. Bir de çalgıcı tutup da şu meredi ona çaldırsan, tatlı canını sıkıntıdan kurtarsan ne zarar edersin?

SÜT KARDEŞLER

Arkadaşlarımla bir manifaturacı dükkânına girmiştik. Dükkânın iki sahibi vardı. Ortaklardan biri iri ve şişman, öteki inadına kuru ve çelimsizdi.

Şişman elinde bir yelpaze ile oturduğu yerde yalnız konuşmak suretile iş görüyor, bütün ayak işlerini ötekine gördürüyordu.

— Yahu bu nasıl ortaklık! Sen oturduğun yerde keyif çatıyor, bütün yükü bu sıska adamın omuzlarına yığıyorsun.

— Ziyanı yok. O benim yabancım değil. Sütkardeşim.

Arkadaş güldü:

— Belli, o vakit de yine böyle açıkgözmüşsün. Bütün sütü kendin içmişsin, bu fakire bir şey bırakmamışsın.

★

RADYODA HIRSIZ PİYESİ

Akşam yemeğinden sonra bütün aile henüz kaldırılmamış sofranın başında oturuyoruz.

Radyoda gürültülü bir hırsız polis piyesi oynanıyor. Kadınlar «can kurtaran yok mu?» diye haykırışıyorlar, erkekler «dur, tut» diye bağırıyorlar; polis düdükleri, tabancalar.. hasılı yemekten sonra dayanılmaz bir gürültü!

Bir aralık gürültü hafifledi ve aktörlerden biri gûya yavaş sesle arkadaşına:

— Ses çıkarmayın. Hırsız bu tarafa geliyor, dedi.

O vakit bizim kayınpeder de muhavereye karıştı:

— Hakikaten ses çıkarmıyalım. Herif belki bu sefer bizim radyoyu çalıp götürür.

★

GÜRÜLTÜLÜ SİNEMA

Bağlarbaşında mükemmel bir yazlık sinema... On kuruş verince, istediğin yere kurulabilirsin... Vakıa iskemleler, sıralar maroken, kadife değil; değil amma, herhangi bir kır kahvesinde beş dakika böyle bir iskemlede dinlensen, içemiyeceğin kahve bedeli ile beraber, bunun iki mislini vermiye mahkûmsun.. Halbuki burada, on kuruşla, hem iki saat dinleneceksin, hem de güzel bir filim göreceksin. Bundan ucuzu da can sağlığı.

Mehtaplı bir havada, ben de bu sinema zevkini tattım. İskemleye kuruldum, cıgaramı tellendirdim. Bu da ayrı bir zevk... Birdenbire lâmbalar söndü. Bir gürültü, bir patırdı.. Sanki bütün sakinleri bir ağızdan güğreyen, bir hayvanat bahçesindeyim! İki elimle kulaklarımı tıkadım, ancak bu suretle sesler biraz tabiî gelmiye başladı.

Bu sefer de filim koptu. Işıklar yandı, filim eklendi, ışıklar söndü, yine filimi seyire daldık. Filim ilerledikçe kıyamet de artıyor... Arkasından, sinema perdesi, iki filim birden göstermiye başladı. Daha doğrusu, bir filimi ortasından ikiye bölerek, artistlerin yarı belden yukarısı aşağıda, yarı belden aşağısı yukarda, acayıp bir manzaraya sahne oldu... Seyircilerin kahkahası, ıslığı, protestosu da makinenin patırdısına ilâve edilirse mahaşerallah!

Filim bir daha, bir daha, beş on defa koptu. Sayısını şaşırdım. Her kopuştan sonra bir kere de ortadan ikiye bölünüyordu. Bütün bu sinema akrobasilerinden başka bir de o mahut gürültü... Zaten filimin kopup eklenmesinden, bölünüp tamamlanmasından yarı buçuk anlıyabildiğim mevzuu, bu müthiş gürültü, büsbütün alt üst ediyordu. Dayanamadım, dışarı çıktım. Beş dakika, on dakika, on beş dakika yol aldım, Tophanelioğluna, Kısıklıya gittim... Hâlâ arkamdan sinemanın patırdısını duyuyordum!

Bu sesten telâşa düşen sayfiye sakinleri, pencereden başını uzatıp gökyüzünü tarassut ediyorlar; polisler, bekçilerle düdükleşip duruyorlardı...

Sayfiyede başını dinlemek için gelenlere bundan âlâ bir sürpriz olmaz... Sesli sinema değil, gürültülü sinema!

— Ben evlenirsem zeki bir kızla evlenirim..

— Anlaşıldı, eksiğini tamamlamak istiyorsun!..

BİR Taze Molla

NASRETTİN HOCANIN GENÇLİĞİ

YAZAN; RAGIP ŞEVKİ

HER HAKKI MÜELLİFİNE AİTTİR

— 12 —

Bağcı önde, Nasrettin arkasında yürüdüler. Biraz ileride bağcı durdu, bir kürek aldı, süratle bir çukur kazdı:

— Gir buraya molla! dedi.

Nasrettin hiç çekinmeden çukura girdi. Bağcı, gülmemiye çalışarak kürekle toprağı Nasrettinin girdiği çukura doldurmıya başladı. Nihayet Nasrettin beline kadar toprağa gömülü kaldı.

Bağcı sakin bir sesle:

— Bekle şimdi, dedi. Nasıl bir yemiş verdiğini görürüz! ve dönüp karşıdaki çınar altına, arkadaşlarının yanına gitti.

Aralarında bir konuşma oldu ve biribirini dürterek Nasrettine bakmıya başladılar. Nasrettin hiç sesini çıkarmıyarak öylece duruyordu. Fakat bağcılar çınar ağacının altına serdikleri hasır üstüne oturup da yemeğe başlayınca, gözleri açıldı. Kendisile konuşan bağcı, onlara bir şey söylemiş olmalıydı ki, hiç biri dönüp de Nasrettine bakmıyordu. Bizim zavallı mollamız, kızgın güneş altında beyninin haşlandığına değil, karşıda yenen yemekten kendisi de nasip almadığına yanıyordu.

Taze ve yağlı bulgur pilâvının kokusu buraya kadar geliyordu. Nasrettin iştahlı iştahlı kaşık atan bağcılara uzun müddet baktıktan sonra birdenbire davrandı, çabalanmıya başladı. Elleri ile toprağa basarak kendisini yukarı çekti ve çıktı.

Birkaç adımda çınar ağacının altına, bağcıların yanına geldi. Bağcılar hayretle ona bakıyorlardı. Nasrettini toprağa gömen ihtiyar:

— Molla, hayrola! neden yerinde durmadın? diye sordu.

Nasrettin bulgur pilâvına yutkunarak baktı:

— Vallâhi, doğrusunu isterseniz yerimi sevmedim, tutmadım, çıktım! dedi.

Bağcılar gürültülü bir kahkaha attılar. İhtiyar bağcı:

— Hele otur biyol da karnını doyur, dedi.

Nasrettin yaylı imiş gibi birdenbire hasırın üzerine çöktü, eline geçirdiği tahta kaşıkla bulgura saldırdı.

Bu hücum kaç dakika sürdü, bilmiyordu. Öyle de acıkmıştı ki... Bir aralık bütün bağcıların susarak kendisine baktıklarını hissetti. doğruldu. İhtiyar bağcı gülerek:

— Ye molla, ye, âfiyet olsun! diyordu.

Nasrettin belindeki kuşağı gevşetti ve sonra yine kaşık çalmıya başladı. Artık doyar gibi oluyordu. Yanı başındaki testiyi de dikince büsbütün geniş bir nefes aldı.

— Oh, dedi, oh!.. Allah sizden razı olsun! beni ördek çorbası yemekten kurtardınız. Dönüşte Allah izin verirse, bu zahmetinizin karşılığını veririm.

Bağcılardan biri:

— Cere mi çıktın molla? dedi..

— Beli, Allah nasibimizi yazdı ise, üç ayları bir köyde geçireceğiz!

— Bu yoldan ileride Hacılar köyü var, hele oraya bir uğra!..

İhtiyar bağcı bir sıçrayışta ayağa kalktı:

— Sen hele istirahat et, molla, dedi. Biz işimize bakalım. İstersen şu ceviz ağacı altına git, buraya güneş gelmiye başladı.

Bağcılar bıyıklarını çekerek bağa doğru dağılmıya başladılar. Nasrettin oturduğu yerin gerçekten güneş almıya başladığını görünce kalktı, biraz ilerideki ceviz ağacının altına çöktü. Üzerine kalın tülbentler sararak biraz daha büyüttüğü keçe külâhını çıkardı, yanı başına koydu. Göğsünü açtı, sırtını ağacın gövdesine verdi, kırmızı mendili ile yeni traş ettirdiği başının terini silmiye başladı.

Oh! işte, rahat ve huzur buydu. Tok bir karın, serin rüzgârın estiği bir gölgelik.. sakin bir tabiat..

Ayaklarını uzatırken önünde koca koca bir sürü helvacıkabağı gördü. Hepsi de köklerinden koparılmamış, öylece duruyordu. Başını kaldırınca tepesinde, ağacın dalları arasında ceviz tanelerini gördü. Bir anda düşündüğü kendisini bile şaşırttı. Bir kabaklara ve küçük ince, cılız köklerine, bir de cevizlere ve kalın, heybetli ağaca bakarak kendi kendine mırıldandı:

— Hey yarabbi! şu ipincecik otta kocaman kuzular gibi kabaklar halketmişsin. Şu dalları gökyüzünü kaplamış, iri cüsseli, alâmet ağaçta da ufak yemişler yaratmışsın. Halbuki bu koca koca ağaçlar ceviz ağacına, ufak ufak cevizler de kabak otuna münasip düşmez miydi?

Nasrettin henüz mırıltısını bitirmemişti ki, ceviz ağacından bir karga kanatlarını açarak uçtu ve dalından kopan bir ceviz hızla inerek Nasrettinin kafasına düştü.

Nasrettin can havlile sıçradı gayri ihtiyarî elini başına götürdü. Gözünden sanki bir şimşek fışkırmıştı. Canı öyle de acımıştı ki... Parmakları çıplak başı üzerinde bir şiş arayıp duruyordu. Şişi bulunca korku ile parmaklarına baktı. Hayır, kan yoktu.

Birdenbire kavuğunu kaptı, başına geçirdi. Ayakta, öyle kaskatı duruyordu. İçine öyle şiddetli bir Allah korkusu girmişti ki, bacakları titremiye başladı. Sağa sola baktı, gözü helvacıkabaklarına ilişti. Bu sefer yeni bir dehşetle titredi. Ellerini gökyüzüne kaldırarak kısık, korkulu bir sesle mırıldandı:

— Tövbe yarabbi, tövbe estağfurullah! Bir daha senin işine karışmam. Her ne yaratmışsan bir hikmettir. Allah saklasın, ya ağaçta ceviz yerine bu koca kabaklar olsaydı!

Ve sanki kabaklar bir sıçrayışta ağaca çıkacak ve oradan da başına düşecekmiş gibi Nasrettin dehşetle çekildi, hızla yürüdü. Dere kenarına gelip söğüt kütüğünden karşı tarafa geçti ve derin bir nefes aldı. Küçük torbasını kuru değneğinin ucuna takarak ayaklarını açtı. Bağcılara bile görünmeden tozlu yola çıktı.

Oh, kurtulmuştu. Ama yüreği hâlâ çarpıyordu. Onun Allaha karşı eskidenberi bir hayranlığı vardı ki, bunu bir türlü ifade edemezdi. Bu öyle bir şeydi ki, bir türlü halline varamamıştı. Medresede bazı geceler uykusu kaçardı. Geçip demir parmaklıklı taş pencereye oturur, saatlerce yıldızları, gökyüzünü seyrederdi. Bazan bir yıldızın bir taraftan öteki tarafa akıp kayboluşu onu hayretler içinde bırakırdı. Göklerin, toprakların, insanların ve hayvanların Tanrısı gözünde nâmütenahi bir muamma halinde kalırdı.

«Kim, niçin, nasıl, neden?»

İşte, kafasında kıvrılan istifhamlar böyle hepsi birer çıkmaza varıyordu. Hiç bir şey kendiliğinden doğamaz, her şeyin bir yaratıcısı vardır. O halde bütün bu koca âlemin de bir halikı olması lâzım gelmez mi?

Nasrettin delikanlılığının bu ilk çağlarında birçok şeyler görmüştü ki, bunları hiç de lüzumlu bulmamıştı. Meselâ sivrisinek... Bu hayvan neden yaratıldı, ne lüzum vardı? Bahusus muzır bir şeydi.

Meselâ devedikeni.. meselâ hamamböceği... Daha bunun gibi birçok hayvanlar ve nebatlar...

Nasrettin güneşin altında ağır ağır yürürken çocukluğunun en güzel masallarından birini hatırladı. Şimdi bile bütün tesiri ile kafasında yaşıyan bu masalın kahramanı kendisi gibi bir delikanlı idi. Bu delikanlı korku nedir bilmiyordu. Her memleketin bütün büyüklerine baş vurmuş, korkunun ne olduğunu sormuştu. Fakat hepsi de ona katî bir şey söyliyememişlerdi. Nihayet aksakallı bir ihtiyar ona, çıkıp korkuyu aramasını söylemişti.

Delikanlı bu maksatla yollara düşmüş, günlerce gitmiş, kâh bir eşkıya çetesile çarpışmış, kâh baskına uğramış, derelerden azgın nehirlere düşmüş, kara kurtların gezindiği dağlardan geçmiş, fakat korku denilen şeyi duymamış.

Nihayet bir gün bir hana gelmiş, yatacak bir oda istemiş. Hancı ona boş oda olmadığını, ancak bir tek odanın mevcut olduğunu, onun da tekin olmadığını, oraya girenlerin ertesi sabah ölü çıktıklarını söylemiş. Delikanlı: «O odayı bana ver!» demiş. Hancı yalvarmış, yakarmış, bir türlü delikanlıyı fikrinden vazgeçirememiş.

Delikanlı gece olunca odasına çekilmiş, karnı açmış. Torbasını açarak biraz peynir ekmek yemiye başlamış. Yemeğin tam yarısında birdenbire karşısında gözleri patlak, iri yarı bir Arap belirmiş. Elini uzatarak:

— Bana da ver! bana da ver! diye homurdanmıya başlamış.

Delikanlı evvelâ «haydi git işine! yiyeceğim bana kadar!» demiş. Fakat Arap elini uzatmakta devam etmiş. Delikanlı fena halde kızmış, önündeki büyük ceviz kırmıya mahsus taşı birdenbire Arabın üzerine fırlatmış. Arap bir anda kaybolmuş ve arkasından da karşı duvar: «gürr!» diye yarılmış, sarı sarı altın tanecikleri odayı doldurmuş. Delikanlı okadar saf, okadar safmış ki, bu sarı şeylerin altın olduğunu anlıyamamış. «Eyvah, yarın hancı, duvarımı yıktım diye bana çıkışacak» diye söylenmiş. Yemeğini yedikten sonra yatağına çekilmiş, derin bir uykuya dalmış.

Ertesi sabah hancı delikanlının cansız cesedini çıkarmak için kapıya gelmiş, tokmağı bir kaç defa vurmuş, beklemiş. Daha ikinci tokmakta içerden delikanlının sesi duyulmuş. Hancı hayretle kapıyı aralamış, delikanlıyı yatağında görmüş. Delikanlı:

— Yahu, hancı baba, akşam bir kabahat yaptım. Arsız bir Arap geldi, benden peynir ekmek istedi, kızdım üzerine bir taş attım. Taş şu duvara çarptı, sarı sarı tozlar döküldü bak! demiş.

Hancı sarı altınları görünce «aman demiş, sus, kimseye söyleme. Sana kızımı vereceğim, ikimiz de rahat ederiz!»

Ve sarı altınları çuvallara doldurmıya başlamış. Nihayet birkaç gün sonra hancının kızı ile delikanlı Allahın emrile evlenmişler. On beş gün geçince delikanlı kayınpederine bu seyahatinin maksadını söylemiş.

— Ben korkuyu aramıya çıkacağım! demiş.

Karısı yalvarmış yakarmış ama, delikanlı dediğinden dönmemiş. Ertesi sabah karısı ona bir sefertası vermiş: «içini yemek doldurdum, yolda yersin!» demiş.

Delikanlı gözyaşları arasında vedalaşmış, yollara düşmüş. Yürümüş yürümüş, yürümüş. nihayet öğle olmuş, karnını doyurmak üzere bir ağaç altına çökmüş. Sefertasını önüne koymuş, üst kabı açmış, yoğurtlu bir yemek, iknicisini açmış, etli patatesli bir yemek, üçüncüsüne el atmış, kapağı açar açmaz: «pırrr!» diye dört serçe fırlamış ve delikanlı: «ayy!» diyerek kendisini geriye atmış. Kalbini tutmuş, çarpıyor. Gülerek: «hah demiş. işte korkuyu buldum!..»

Nasrettin bu masal gibi, Allahın yaratma kudretini bir ceviz tanesinin başına düşmesi ile anlamış oluyordu, hem de ne basit bir hâdise ile..

Nasrettin bir aralık gerisine dönünce bağ evinin çok uzaklarda kaldığını gördü. Allah düşüncesi ona bir hayli yol yürütmüştü. Eh, mademki tövbe istiğfar etmişti, artık üzülmemesi lâzımdı.

Yolun yokuşladığını gören Nasrettin, su ihtiyacı ile etrafına bakındı, sağında sığ bir ırmağın akmakta olduğunu gördü. Biraz ilerleyince, beş, altı köylünün ırmak kenarında birbirlerinin yüzüne bakmadan, yüksek sesle konuştuklarını fark etti. Adımlarını sıklaştırdı, kulak kabarttı. Köylüler bağıra bağıra söyleniyorlardı:

— Bekliyelim, bir yolcu geçer.

— Yolcu geçer de bizi karşı sahile götürür mü?

— Parasını veririz, götürür!

— Kulak verin de yoldan geçen olursa çağıralım!

— Nah işte bir ayak sesi... Heyy, hemşeri!..

Nasrettin biraz daha yaklaşınca bunların hepsinin de âmâ olduğunu gördü.

— Hayrola babalar, dedi. Nedir kaygunuz?

İçlerinden biri Nasrettinin sesinin geldiği tarafa doğru yürüdü:

— Biz ırmağın karşı kıyısına geçmek istiyoruz, bizi geçriir misin?

— Geçiririm, ne vereceksiniz?

— Bir pul veririz.

— Adam başına mı?

— Evet!

Nasrettin pabuçlarını ve çoraplarını çıkarmıya hazırlanırken:

— Peki! dedi.

Sonra yavaşça suya girdi, tâ karşı kıyıya kadar yürüdü. Su dizlerini aşmıyordu. Fakat insanı ayakta zor tutacak derecede süratle akıyordu. Nasrettin dönüp körlerden birini sırtladı:

— Bismillâh! haydi bakalım baba, boynuma sarıl, dedi.

Birnicisini oflıya oflıya geçirdi. İkincisi daha hafifti, onu kolaylıkla taşıdı. Üçüncüsü korkak ve cılız bir şeydi. Geçerken ikide birde boğuk boğuk çığlıklar atıyordu. Dördüncüsü Nasrettinin sırtında çeşit çeşit sureler okudu. Beşincisi ikide birde: «geldik mi, geldik mi?» diye mırıldandı.

Nasrettin altıncısını sırtladığı zaman adamakıllı yorulduğunu hissetti. Üstelik bu sonuncusu da şişman, iri yapılı bir adamdı. Bu yüzden suda ağır ağır yürürken ayağını ırmağın kumlarına kuvvetle basıyor, kendisini cereyana kaptırmamıya çalışıyordu.

Irmağın tam yarısına geldiği zaman birdenbire sendeledi ve sırtındaki âmâ boğuk bir çığlık koparak suya düştü. Nasrettin korku ile, dehşetle ona baktı. Su, âmâyı alabildiğine götürüyordu.

Çığlığı duyan karşı kıyıdaki âmâlar da feryada, figana başlamışlardı. Nasrettin hızla kıyıya çıktığı zaman şaşkın bir halde idi. Beş âmânın oldukları yerde ellerini kollarını sallıyarak, görmiyen gözlerini faltaşı gibi açarak bağırmaları onu sinirlendirdi. Boğuk bir sesle;

— Ne şamatacı heriflersiniz be, ne bağırıyorsunuz? Ben vazgeçtim, bir pul eksik verin! dedi.

Sonra bu sözün hiç de mânalı bir söz olmadığını anladı. Birdenbire aklı başına geldi, süratle ırmağın aktığı tarafa doğru koşmıya başladı. Bir taraftan ırmağı gözliyerek koşuyor, bir taraftan da kendi kendine mırıldanıyordu:

— Arkası var —

YALANCILAR

Yazan:
İ. Galip Arcan

Tiyatromuzun kıymetli sanatkâr ve muharriri İ. Galip Arcan'ın evvelce İstanbul Şehir Tiyatrosunda «İki kere iki» ismi ile oynanmış olan bu eseri kitap halinde neşredilmiştir. Sahnemizin olduğu kadar tiyatro edebiyatımızın da unutulmaz bir eseri olarak kalacak olan bu eser piyesi seyretmiş olanlar tarafından sabırsızlıkla bekleniyordu. Tiyatro meraklılarına kitabın çıktığını müjdeler ve bütün okuyucularmıza tavsiye ederiz. — Fiyatı 50 Kuruş.

YEDİGÜN NEŞRİYATI

YENİ ÇIKTI

CEP Doktoru

EVDE ve YOLCULUKTA
LÜZUMLU SAĞLIK BİLGİLERİ

YAZAN
Dr. NURİ ERGENE

YEDİGÜN NEŞRİYATI

Alfabe sırası ile bütün hastalıkların tarifini ve tedavisini resimleri ile birlikte anlatan bu emsiz eseri okuyucularmıza hararetle tavsiye ederiz.
Nefis ciltli olduğu halde fiyatı yalnız 100 kuruştur. Bütün KARİKATÜR bayilerinden tedarik edebilirsiniz.
Arzu ederseniz siparişinizi doğrudan doğruya «Yedigün» Neşriyat müessesesine yapabilirsiniz. Yüz kuruş göndermek kâfidir. Posta masrafı alınmaz.

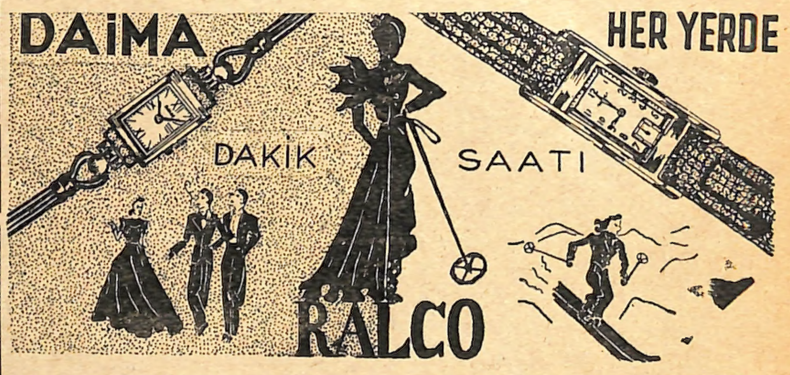

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

KARİKATÜR

Müşteriler — Plâjın komple olduğunu hiç duymamıştık..
Plâjcı — İnanmazsanız kapıdan bakın yahu. Tombul Teyze geldi de ondan!...